

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, v-aka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

Slovenke! :: Slovenci!

Vabim Vas na

:: SHOD ::

ki ga sklicujem dne 13. sušca 1910 ob 10. uri dopoldne v ljubljanski mestni dom.

Izpričajte naj govorniki iz Primorja, Štajerske in Koroške, kaj in koliko je udeležila za obmejne Slovence družba sv. Cirila in Metoda!

Zavedni Slovenci in Slovenke, Vi pa prihitite, da v mogočnem številu manifestujete za našo družbo v trenutku, ko je narodna nevarnost za našo dečo največja in v trenutku, ko se kaže najnevarnejši sovražnik — lastni brat!

V LJUBLJANI, 7. sušca 1910.

Luka Svetec m. p. sklicatelj.

BRZOJAVNE VESTI.

Za naše delavce v svobodni luki.

DUNAJ 10. Danes je drž. poslanec Mandić, kot predsednik delavskega podpornega društva, posredoval pri trgovinskemu ministru dr. Weisskirchnerju v zadevi naših delavcev v svobodni luki. Razjasnil je ministru natančno kako se postopa z našim delavstvom in kam me-i sedanja gonja laških delavcev. Minister je vzel na znanje poročilo posl. Mandića in obljubil, da se bo vsa zadeva rešila na pravičen način.

DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 11. Začetkom seje je minister za deželno brambo Georgi odgovoril na več interpelacij.

Nato je zbornica nadaljevala prvo čitanje finančnih predlog. Posl. Fort je omenil slab položaj državnih financ in je rekel, da je sedanji finančni načrt opustil vprašanje tako nujnega saniranja državnih financ. Nato je bila debata zaključena. Izvoljeni so bili generalni govorniki.

DUNAJ 11. Generalnim govornikom je bil izvoljen Kemeter pro in poslanec Renner kontra, na kar je bila po dejanskih popravkih izročena finančna predloga finančnemu odseku.

Se pozvižgam . . .

V dejanskih popravkih se je obrnil posl. Malik proti podpredseniku Pernerstorferju, ki je med govorom posl. Rennerja napravil vsiklik: Se pozvižgam na Habsburžane in Hohenzolernjce.

Predsednik je temu nasproti izjavil, da se je iz stenografskega zapisnika prepiral, da gornji vsiklik ni pal, in sodi tedaj, da se nahaja posl. Malik v zmoti.

Italijanska pravna fakulteta — na Dunaju.

Zbornica je pričela na to razpravo o ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju.

Posl. Dniestranski je izjavil, da Rusini priznavajo pravico italijanskega naroda na pravno fakulteto in da bi morala biti ustanovljena v Trstu, (Odobranje pri Italijanih) ker gredo s stališča, da imajo v vprašanju sedeža narodnega vseučilišča v poliglottni državi, kakor je Avstrija, odločiti narodi sami. Rusini vstrajajo pri junktimu med italijanskim vseučiliščem in rusinskim v Lvovu.

Posl. Conci je podal imenom italijanskih poslancev sledečo izjavo. Sodimo na podlagi obljub ministrskega predsednika, da pride prvo čitanje predloge o italijanski pravni fakulteti sedaj zadnjikrat v razpravo, pridržujemo si pravico, da predložimo naše znane zahteve v obliki preminjvalnih predlogov v odseku. Za danes se omejujemo na to, da prosimo zbornico, naj to zadevo reši čimprej v smislu želj in potreb italijanskega prebivalstva. (Odobr. pri Italijanih).

Posl. Spinčić je izjavil, da je vlada za ustanovitev italijanske pravne fakultete tudi zato, ker zahteva to ustanovitev ministerstvo za unanje stvari vsled pritiska, ki ga izvršuje Italija. Govornik bi vprašal vlado, hoče li z istim interesom kakor za italijansko prebivalstvo skrbeti tudi za jezikovne potrebe hrvatskega in slovenskega prebivalstva. V Primorju je zelo mnogo uradnikov, ki ne morejo občeovati z narodom v njegovem materinem jeziku. Sicer so tudi Hrvatje in Slovenci v tej državni polovici za ustanovitev italijanske pravne fakultete, da celo za vseučilišče. Težavno vprašanje je le, kje naj se ustanovi ta pravna fakulteta. Govornik je proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete v Trstu in je menil, da so vzroki, ki se navajajo proti Trstu kakor sedežu fakultete, ujemajo tudi za druga italijanska mesta. Tudi narodno razmerje tržaškega prebivalstva ne govori za italijansko fakulteto tamkaj. Ako bi se v Trstu ustanovilo italijansko pravno fakulteto, bi se moralo poleg ustanovitve tudi slovensko-hrvatsko.

Jugoslovani ne morejo dopustiti ustanovitve italijanske fakultete tudi v kakem drugem mestu Primorske, kar ne priznavajo italijanskega značaja Primorske. Proti Trentu, Roveretu ali Dunaju kakor sedežu fakultete nimajo ničesar prigovarjati. Za ta slučaj zahtevajo slovensko fakulteto v Ljubljani in popolno reproducitno izpitov in študij na zagrebškem vseučilišču.

Posl. Henrik Schmidt je izjavil, da krščansko-socialna stranka priznava pravico italijanskega naroda na najvišje kulturno mesto. Prijateljstvo Italije, naše oficijelne zaveznice je tako hladno, da je le pozdraviti spremembe v toplo razmerje. Nasprotno pa pričakuje njegova stranka od Italijanov, da ne bodo nasprotovali ustanovitvi nemškega oddelka na nautični akademiji v Trstu. (Pohvala pri kršč-socialcih.)

Razprava je bila potem prekinjena in zbornica je nadaljevala posvetovanje nujnega predloga o železniški nesreči pri Uberskem. Prihodnja seja v torek, 15. t. m. ob 11 uri predpol.

Saksonski kralj v Opatiji.

OPATIJA 11. Semkaj je dospel na torpedovki „Magnet“ saksonski kralj s spremstvom. Na pomolu so kralja pozdravili okrajni glavar baron Schmidt-Zabierow, župan dr. Stanger in predsednik zdravilišča Glax. Kralj se odpelje z avtomobilom preko Učke nazaj v Pulo.

Kanadska flota.

OTAVA 11. Spodnja zbornica je vsprejela vladno predlogo glede osnovanja kanadske flote.

GRŠKA.

ATENE 11. Neki komuniké vojaške lige izjavlja, da uživa vlada nje popolno zaupanje in da ni ž njo nikakih razlik mnenja.

† Dr. Karol Lueger.

Vse avstrijsko, ali bolje rečeno: vse evropsko časopisje se peča te dni z osebnostjo dr. Karola Luegerja. Bil je to tudi izreden mož, kakoršni se rodijo zelo redko. Bil je naš politični in narodni nasprotnik in mi smo v predalih tega lista opetovano nastopali proti njemu. Ob njegovem mrtvaškem odru pa ne moremo drugače, nego da položimo svoj tribut spoštovanja velikemu duhu tega moža.

Nastopil je bil na političnem pozorišču kakor prijatelj našega naroda, proglasil je geslo enakoprav vseh narodov, zapisal je na svoj program federativno Veliko Avstrijo, v kateri naj bi živeli narodi mirno eden poleg drugega! Spoznal je važnost Jugoslovancev za monarhijo in nam zato tudi izkazoval svoje simpatije.

Simpatična slika pa, ki smo si jo bili ustvarili o njem, je v zadnjih letih precej potemnela, ker je dr. Lueger zaplul popolnoma v nemško-nacionalne vode in je v prisežno formulo za nove dunajske meščane uvel celo pasus glede očuvanja nemškega značaja dunajskega mesta.

Ali je Lueger storil to iz notranjega prepričanja? O tem bi se dalo pač dvomiti, ker je bil menda vse drugo prej, nego nemški šovinist. Zato moramo to evolucijo v njegovem mišljenju smatrati le za koncesijo, ki jo je dal nenasičenemu molohu nemško-narodnega šovinizma. Bil je Lueger pač mož, ki je znal svoje postopanje uravnati po čustvih, ki so vladale v masi. Tako si moramo tolmačiti njegovo prelevljanje iz liberalnega demokrata v antisemita in potem krščanskega socialca. Da se je dal končno v službo nemško-narodnega šovinizma, to je bila le zadnja etapa v evoluciji njegovega političkega mišljenja.

Lueger je bil mož, ki je znal vedno pametno in trezno računati. Imel je pred

seboj gotov cilj. Kako naj pride od tega cilja, je bilo njemu vseeno. Liberalizem, demokratizem, antisemitizem, krščanski socializem in konečno nemško-narodni šovinizem: so mu bila le sredstva, katerih se je posluževal v doseg svojega cilja. Ta njegov cilj pa je bil vedno: dobro ljudstva. Kako naj doseže ta cilj? To je bilo njemu irelevantno. In kdo zna: da dr. Lueger še ni umrl, da je živel še kako desetletje, bi bil morda izvršil še marsikako metamorfozo v svojem mišljenju. Ali ga bomo zato prestrogo obsojali? Ne! Ako se liberalcec prelevlja iz dobičkarja v klerikalca ali narobe, tedaj je to neznatnost. Če pa zna mož, ki deluje javno, računati s čustvom mase in uravnati svoje javno nastopanje temu primerno, je to umevno in ni nečastno. Da pa Luegerja na njegovem javnem delovanju ni vodila osebna dobičkarja, to ve ves svet. Sam se je izrazil, da, ko bi moral odstopiti kakor župan, ne bi imel dosti za življenje in bi moral začeti zopet izvrševati odvetniško prakso.

Že okolnost sama, da je Lueger umrl kakor razmeroma reven človek, da-si je imel nešteto prilik, da bi si bil pridobil milijonov — nam mora izsiliti spoštovanje pred njegovim spominom.

Pa tudi sicer ni bil Lueger nikak klečepalazec na zgoraj. Ko je o priliki plesa, ki ga daje vsako leto dunajsko mesto, dr. Lueger kakor hišni gospodar vsprejemal cesarja, se ni zviljal in delal onih poklonov, kakor je to sicer običajno. Marveč se je razgovarjal s cesarjem ponosno pokonci stoječ in s prekrizanimi rokama na hrbtu. Ko so ga vprašali, kako to, da se ni globoko klanjal pred cesarjem, kakor je to običajno, je odgovoril: „Nisem nikak sluga, ampak Lueger in župan dunajski!“ O neki priliki ga je klical cesar v avdienco in mu priporočil, naj ne napada Madjarov. Lueger pa je odgovoril: „Veličanstvo! Jaz in moji ljudje moramo povedati Madjarom: ono, kar se jim ne upa sicer nihče povedati!“

Svojim prijateljem, katerim je pripovedal o tem svojem odgovoru, je še pristavil: „Jaz nočem igrati vloge psa, ki je priklenjen na verigi, in ga gospodar spusti, kadar se mu poljublja.“

Naj torej sodimo o Luegerju kakor politiku kakor hočemo, to eno mu moramo priznati, da je bil res mož in sicer popolen, cel mož!

DUNAJ 11. Danes zjutraj so položili truplo dr. Luegerja na oder v veliki dvorani mestne hiše, ki je vsa v črno odeta. Sredi je oder z odprto krsto. Glava županova je podprta z blazino, tako da je možno videti obraz od vseh strani. Nad katafalkom se dviga črn baldahin in neštevilno luči obdaja krsto, ob katere spodnjem delu visi venec nadvojvode Frana Ferdinanda. Pred krsto leži na blazini zlata županska verižica in številni redovi pokojnika. Vsa dvorana je bogato okrašena s cveticami in zelenjem. Na mnogih piramidah višje venci. Pri krsti so na častni straži člani katoliških dijaških društev in strelci Deutschmeistrov. Od 12. ure naprej je bil dovoljen vstop občinstvu. Redarstvo je ukrenilo obširne odredbe, da se bo prihajanje in odhajanje občinstva vršilo v redu.

DUNAJ 11. Neprestano prihajajo sožalnice in venci: Izrazili so svoje sožalje nadvojvoda Fran Ferdinand, potem med drugimi: bosanska deželna vlada, bavarska princenja Terezija, general Budisteann v imenu romunskega senata, bucareški župan v imenu mestne občine in bivši župan bucareški Cantacuzene.

Nadalje so izrazili sožalje skoraj vse družbe in kongresi, ki so zborovali na Dunaju. Vojni minister baron Schönaich je izrazil svoje sožalje v imenu vojske.

BUKAREŠT 11. Predsednik senata se je v toplih besedah spominjal pokojnega dunajskega župana dr. Luegerja, hvalevredno poudarjal njega naklonjenost za Romunsko. Predlagal je, naj se odpošlje dunajskemu mestnemu zastopstvu sožalno brzojavko. Naučni minister se je pridružil temu predlogu v imenu vlade. Predlog je bil vsprejet.

Obstrukcija v državnem zboru.

II.

Pričela se je ta obstrukcija pri otvoritvi debate o vladni izjavi povodom Bienerthovih jezikovnih predlog in predloge o ureditvi okrožij.

Tedanja hrupna obstrukcija čeških radikalcev je imela le ta vspeh, da se pravi zastopniki češkega naroda niso mogli določno pred parlamentom izraziti o „českem vprašanju“ ter na ta način razjasniti vsestransko to važno vprašanje. Druga obstrukcija je izbruhnila, ko se je izrazil vodja trgovskega

ministerstva Mataja o „dopustnosti“ češčine pri pošti. Ta obstrukcija je hasnila Nemcem Kabinet Bienerth I. je šel. V tem ministerstvu smo imeli 3 češke ministre, med njimi v naučnem ministerstvu sekcijskega šefa Kanéra; prišel je kabinet Bienerth II. Naučni minister je postal nemški „liberalec“ grof Stürgkh, na „ljubo“ Slovencem je postal pravosodni minister dr. Hochenburger, človek, ki je povzročil obstrukcijo proti Badeniju, a minister za notranje stvari je postal pl. Härdtl, ki je poslal celo policijo nad Čehe. Sedaj je nastal v Avstriji pravi pravcati absolutizem. Ministerski predsednik se je skliceval ob vsaki priliki na krono ter izjavljal, da mu je vse enako, ima-li večino v parlamentu ali ne, a njegov tovariš finančni minister Bilinski je kratko malo izrekel, da on sploh ne vspejema nikakega naročila. Neki nemški poslanec je nazval to parlamentarno ministerstvo „Kabinet der Wurstigkeit“.

Povod drugi obstrukciji v juniju so dali agrarci, ker so nasprotovali pooblastilnemu zakonu; iz stanovskih interesov povzročena obstrukcija je postala politična. Vlada je poslala vse možne mešetarje v boj, a konec vseh koncev je bil, da je šel parlament na počitnice, poslanci so izgubili imuniteto in vlada je dobila svobodne roke. In posledice: zatvoritev čeških šol na Dunaju in na Niževavstrijskem, krivično imenovanje sodnikov, utesnjenje zborovalne pravice, postrežena konfiskacija, Härdtlnov policijski zistem v upravi itd.

Češke javnosti se je polasčala razburjenost, razočaranje, a kljub temu so hoteli radikalni elementi novo obstrukcijo. Kajti mnogim dobrim patriotom se je dozdevala obstrukcija kakor edino sredstvo, da se sanira in ublaži vladajoči zistem. Čim bolj se je bližala jesen, tem glasnejša je bila zahteva po obstrukciji. In ko so se razbila vsa pogajanja o delomožnosti češkega deželnega zbora, tedaj je odmeval po vsem Češkem bojni klic: „Brez deželnega zbora ni državnega zbora“. Na tako stališče se nisem mogel postaviti in skušal sem dokazati, da je veličanska razlika med češkim deželnim zborom z fevdalno-nemško večino in državnim zborom, voljenim na podlagi obče volilne pravice, kjer imajo Slovani vendar večino vsaj po številu. Ta tretja obstrukcija je bila k sreči preprečena in soglasno so sklenile vse češke stranke, da se smejo vlagati le opravičeni nujni predlogi, torej brez obstrukcijske tendencije. S tem postopanjem se je hotelo vplivati le na dnevni red. „Slovanska Enota“ je dovolila prvo čitanje proračuna, a ob enem je tudi umaknila vse nujne predloge. Sklep ni bil logičen, vsled tega smo se takemu postopanju uprli ter zahtevali, da se oni predloženi predlogi razpravljajo in nujno rešijo. Ugodilo se nam je in predlogi so se rešili.

Za kulisami se je reševalo vprašanje o rekonstrukciji kabineta. Razločevati je treba trojno rekonstrukcijo: malo, srednjo in veliko. Govorilo se je o nekakem „provizoriju“, o prehodnem ministerstvu, ki naj obstoja ali iz uradnikov ali pa iz parlamentarnih „kapacitet“. Parlamentarno ministerstvo ni bilo možno, kajti ne bi dobilo potrebne večine. Ko je hotela vlada dovoliti razmerje 5:5, in ko je „Slovanska Enota“ dne 14. decembra z 10 proti 6 glasom zavrgla Plojev predlog, da naj se vsprejme to razmerje, stopil je v veljavo tajni sklep „Slovanske Enote“ z dne 1. decembra, da smejo posamične stranke z vsemi dovoljenimi sredstvi nasprotovati vladi, ako le-ta ne odstopi že med razpravo proračuna v proračunskem odseku. Z ozirom na to so češki agrarci vložili 37 nujnih predlogov. Na predlog socialne demokracije so se vse stranke, ki so hotele v državnem zboru delati, strnile v takozvani „protiobstrukcijski blok“ — ter ubiti obstrukcijo z brezkončnimi sejami. Ta nakana se jim je izjalovila, in vlada je bila v soboto 18. decembra že pripravljena, ali da odgodi državni zbor ali pa zaključiti, kajti na dan 19. decembra so tako socialni demokratje kakor tudi krščanski socialci napovedali velike ulične demonstracije. Tako je ostala tudi četrta obstrukcija „Slovanske Enote“ brezvspešna in brezplodna. Vladino stališče je ostalo nespremenjeno trdno, in nadaljna obstrukcija bi lahko postala usodepolna. Kajti ta obstrukcija se je uprizorila ob tako neugodnem času, v trenutku, ko je vsa javnost pričakovala, da parlament reši ona socialna in gospodarska vprašanja, ki so tako silno trkala na parlamentarne duri, namreč: draginja, socij. zavarovanje, reforma tiskovnega zakona, reforma kazenskega zakona in drugo. Slednjič je bilo treba rešiti narodnostno vprašanje, radi česar je bil že voljen odsek 52 udov. „Slovanska Enota“ bi vsled tega

svojega postopanja ostala osamljena in dolžila bi se jo, da je ravno ona preprečila redno delovanje parlamenta, ter ga takorekoč privela v nevarnost. In ravno to je hotela vlada, in so hotele tudi nemške stranke, češ: Slovani so vzrok, da parlament ni mogel delovati. Nemški listi so sicer pisali, da je obstrukcija nesmisel, hudobija, a na tihem so jo pozdravljali z zadovoljstvom kakor predpogoj za „vsepešno“ vladanje § 14, oziroma uvedeno izjemnega stanja.

Napredna akademična mladina in politični položaj na Hrvaškem.

Predverajšnjim se je vršil v Zagrebu shod hrvatske in srbske napredne akademične mladine, sklican v svrhu, da zavzame stališče nasproti sedanjim političnim razmeram na Hrvaškem. Shodu, ki se ga je udeležilo nad 200 akademikov, je predsedoval akademik Novak, predsednik hrvatske napredne omladine. Prišli so tudi poslanci dr. Lorković, dr. Poljak in Budisavljević.

Predsednik Novak je odločno povdarjal, da dijaštvo, ki se ne zavzema za nobeno politično stranko, zavzame le kulturen program. Vzlic temu je potrebno, da tudi dijaštvo precizira svoje stališče napram sedanjim političnim dogodbom.

Govorila sta poslanca dr. Lorković in Budisavljević, ki sta oporavila politiko hrvatsko-srbske koalicije, katere v danih razmerah ni mogla drugače postopati. Pakt z dr. Tomašićem ne pomenja oživiljenja madjaronstva. Koalicija ni opustila dosedanjega boja, pač pa se podala na polje realne politike.

Govoril je na to socijalno-demokratski akademik Radosević, ki je očital koaliciji nedoslednost. Ne dvomi v njene poštene namene, vendar se mu zdi, da je šla tudi sedaj madjaronom na led.

Dalmatince Tartaglia je trdil, da je doživela koalicija popoln fiasco.

Predsednik Novak je na to konstatiral, da je Tartaglia govoril le v svojem imenu in ne v imenu dalmatinske omladine.

Slednjič je bila vsprejeta resolucija, v kateri izraža hrvatska in srbska napredna omladina mnenje, da je bil pakt hrvatsko-srbske koalicije s Tomašićem politična potreba, ker le tako se je moglo napraviti konec Rauchovemu korupcijskemu zistemu. Vendar bo hrvatsko-srbska akademična mladina z vsemi močmi delala na to, da ne pride zopet do oživiljenja starega madjaronstva.

Proti tej resoluciji je glasovalo samo 20 udeležencev.

Nas mora samo veseliti, da se je hrvatska akademična mladina postavila na to v sedanjih razmerah edino pravo stališče. S tem je pokazala, da zna realno premotivati položaj, stoječ pri tem na popolnoma neustrankarskem in neodvisnem stališču, ki je za dijaško dobo edino primerno.

Dnevne novice.

Promocija. — Doktorjem prava je bil promoviran včeraj na graški univerzi gosp. Alojzij Rakun. Čestitamo!

Nadškof dr. Dvornik pri cesarju. Cesar je v četrtek vsprejel v avdijenci zadrskega nadškofa dr. Mateja Dvornika. — Kakor poročajo z Dunaja, hoče vlada baje skloniti nadškofa Dvornika, naj resignira na nadškofijo. Njegov naslednik v Zadru bi v tem slučaju postal šibeniški škof dr. Pušić. Za Šibenik bo potem imenovan nov škof.

Rumuni proti Madjarom. Občina v Bukarešti je razpisala tekmo, po kateri bi se konjski tramvaj preustrojl v električnega. Konkurrirala je tudi budimpeštanska tvrčka Ganz, katero pa je župan opozoril, da ne pride njena ponudba pod nobenim pogojem v upoštevanje.

Volitve v Belgiji za poslansko zbornico se bodo vršile v kratkem. Socijalisti in liberalci so sklenili volilni kompromis, na podlagi katerega pojdetta obe stranki skupno v boji proti klerikalcem. V sedanjih zbornici imajo ti poslednji 8 glasov večine.

Tajno politično policijo v Parizu misli ruska vlada ojačiti. Imenovala bo še enega tajnega agenta, ki bo imel v evidenci ruske revolucionarce.

Človekoljuben čin. Pred kratkim na Dunaju umrl srbski podanik Randjel Stojanović je zapustil vse svoje premoženje, 2.300.000 frankov srbski vladi v svrhu, da seveda v Beogradu veliko bolnišnico za delavce.

Državnozbornsko zasedanje se zaključilo 18. t. m. Poslanci pojdejo na velikonočne počitnice, ki pa bodo letos zelo kratke. — Državni zbor se namreč zopet sestane že 6. aprila.

Bivši predsednik Združenih držav Roosevelt pride 17. aprila na Dunaj. Dosedaj se ni še ničesar ukrenilo za njegovo bivanje.

Srbskemu princu Jurju prav nič ne ugaja v garniziji Milanovac, kjer je interniran. Iz Belegagrada poročajo, da bo bržkone prestavljen v Kragujevac ali Zaječar.

Turški konzulati se glasom najnovejše odredbe turške vlade ustanovijo v Travniku, Mostaru in Banjaluki. Konzuli bodo morali

biti rojeni Bosanci, mohamedanske vere, ki so že bili v turški službi.

Domače vesti.

Nocojšnji koncert začne točno ob 8.30 zvečer. Opozorjamo še enkrat, da bodo vohodi v dvorano med izvajanjem točk zaprti. Garderoba bo v Sokolovi dvorani. Na razpolaganje je še prva vrsta sedežev, katero se je prej izključilo radi razširjenja odra, a za katere se je omogočilo, da bodo vendar porabni.

Člane N. D. O., ki so se pri podpisnem tajništvu meseca februarja priglasi za delo v novi prosti luki, pozivljamo, da je zadnji čas danes do 4. popoldne da prinesejo svoje delavske knjižice v urad N. D. O., ul. Lavatoio št. 1.

Kdor ne bi do tega časa prinesel knjižice, naj jo odda sam pri upravi c. kr. javnih skladišč pred 6. uro danes zvečer.

Strokovno tajništvo N. D. O.

Prvi ljudski koncert N. D. O. Vajutrnji številki prinesemo nekaj podatkov o slovanskem virtuozu na violončelu, Josipu Stano, ki nastop na I. ljudskem koncertu N. D. O. (nedelja, dne 20. t. m.) Razven g. Stana bo program obsegal znamenite točke vokalne glasbe. Program se objavi v ponedeljek. Danes naznanjamo le, da se bodo sedeži in vstopnice prodajali pričeni s ponedeljkom dne 14. t. m. pri vratarici „Narodnega doma“ in v uradu N. D. O. (ulica Lavatoio 1, I za organizirane delavce.)

Riccardo Bertuzzi — regnicolo!! — Prejeli smo:

V deputaciji težakov, ki se je bila predstavila gospodu namestniku, da ga prepriča o „nevarnosti“ slovenskih delavcev, je bil tudi neki v Trstu dobro znani 52-letni Bertuzzi, ki je pristojen v Italijo!! (Na to je opozoril že dr. Rybač v svoji včerajšnji priobčeni interpelaciji). Torej ta človek — ki je mimogrede bodi povedano, dobro znan že marsikateremu trgovcu, ker je bil z bog svojih „vrlin“ že v najrazličnejših službah — ta človek torej je še tako drzen, da se predstavlja c. k. avstrijskemu namestniku in mu zagotavlja, da med onimi 160 vpisanih Pagninih težakov ni nobenega tujca, ki bi se bil — prav tako kakor ta Riccardo — priklatil v Trst od bogve kje!!

Res, to je že skrajna predrznost, ako si takov-le regnicolo prisvaja pravico, da bi kar ukazoval, koga naj bi vse vsprejelo na delo tu v avstrijskem Trstu in celo na drž. podjetjih!

Verujemo, da gospod namestnik ne pozna tega Bertuzzia. Vprašamo pa, ali ga policija nima v evidenci?! Ona bi mogla znati o njem kaj več. Mi, ki poznamo tega težaka, ki živi precej — po gosposki, mi se čudimo, da so oblasti tako slabo poučene o takih iz Italije došlih matadorjih, ki bi hoteli v naši hiši gospodovati.

In ta gospod Pagnini! Vsaj v socijalističnih krogih se govori, da so ga slavni magistrat in veletržci iz socijalističnega v narodno-italijanski tabor izvabili z živimi kentažimi argumenti. A kdo je danes v njegovem — snopu (fascio)? Gotovo ne najboljši Tržčani ali avstrijski delavci.

Ako bi se gospod namestnik za korak umaknil pred grožnjami izvestnih krogov in Neavstrijev, potem bi se moral naš domači delavec odreči vsaki nadi, da bi mu od avstrijske vlade došla pravica. Gospod namestnik je pametna glava, kakor jih ni ravno veliko v birokratskih krogih; zato tudi ve, kaj bi to pomenjalo.

Inšpektor Ercole Polacco na delu! Kake oblike je že zavzelo divjanje v stari in novi svobodni luki proti našim delavcem, je bilo na drastičen način osvetljeno na protestnem shodu N. D. O. v sredo zvečer. Danes navajamo našim čitateljem in slavni vladi nov primer.

Gotovi uradniki v svobodni luki kar tekmujejo med seboj v svojem besnenju proti slovenskim delavcem. Izvedli smo iz popolnoma zanesljivega vira, da celo nekateri višji uradniki stojijo v direktni službi fanatizirane druhal, podivjani po zaslugi žalostnega „gospoda“ Pagninija. Predverajšnjim se je v naših delavskih krogih celo pripovedovalo, da je gospod inšpektor Ercole Polacco dosegel rekord s tem, da se je kar javno izrazil, da bo on ukazoval, kam imajo prihajati parniki. Slovenski delavci naj le prihajajo v novo svobodno luko, on (Polacco) da bo že znal gnati parnike v staro svobodno luko in s tem da pusti istradati slovenske delavce. In to naj bo c. kr. uradnik? Upamo, da prav v kratkem odzvojni tudi vsemožnosti gospoda Ercola Polacca.

Pismonoše — trpini! Prejeli smo: V „Edinosti“ so bile že opetovano priobčene pritožbe iz oddelka za pismonoše in tukajšnji (tržški) glavni pošti in

je bilo ožigosano naravnost nesramno postopanje s trpini — pismonoši. Po zadnjem gromu v „Edinosti“ je bilo opaziti mal preocrat na bolje. Ali le za malo časa in — razmere so se zopet poslabšale.

Ako prihaja pismonoša — kakor mu vevljajo predpisi — med dnevom k načelniku oddelka z aviziranim pismom, ki ga ni bilo možno dostaviti, ga zavrača načelnik osorno in mu veli naravnost surovo, naj pride ob uri, ki jo je svoje glavno določil. Ta ura pa je 5. popoldne. Če pa je pismonoša le par minut pozneje prišel, ko je načelnik slučajno že odpravil druge, ga vsemožni gospod zopet zmerja, češ: je-li spal, ali se kje zabaval, ali pa je morda celo pozabil na svojo dolžnost?!

Potem pa kar grabi pismo listonoši iz rok in ko je podpisal, meče povratnico kar po tleh, da jo mora pismonoša pobirati s tal. Če prihaja pismonoša s takimi pismi, ko je dovršil pošto predpoldne, mu veli, naj pride ob 5. uri popoldne. Pomislimo pa, kaj pomenja ta 5. ura za trpina pismonoša! Po 5. uri zjutraj odhaja od doma in mora vršiti naporno službo — ki je tem huja, čim oddaljeneje je okraj, kjer ima pisma dostavljati — do 3. ure popoldne. Umevno je torej, kako je ta človek potreben počitka. A mesto, da bi mogel od 3. ure dalje počivati, ali pa posvečati vsaj te urice svoji rodbini, mora čakati do 5. ure, ker tako zahteva avtokratska, brezsrčna samovolja gospoda — Riaviza!

Ali to je tudi v veliko nepriliko strankam, ki se jim prejšnjega priporočene pisma ni moglo dostaviti. Naslednjega dne prihajajo v urad in se jeze na pismonošo, zakaj da ni pisma v uradu pustil!! Take so šikane, pod katerimi trpe pismonoše. A ugledni in pravični Pattay trpi to mirno vzlic vsem tožbam in pritožbam.

In kakor da vse te muke še ni dovolj, so naložili pismonošem še novo breme: opravljati morajo delo, ki so jo doslej opravljali — davčni eksekutorji. Dostavljati morajo tudi razne opomine. Vsaki njih dobiva po 70 in še več pisem. Če se pomisli, da se morajo taka pisma osebno dostavljati, si tudi lahko predstavljamo, koliko časa mora pismonoša izgubljati s tem novim delom. Če je stranko dobil doma, jej mora pojašnjevati za kaj se gre, ker drugače stranka noče vsprejeti pošiljatve. Če ni našel stranke, mora spisati avizo, ki ga pušča na dvomu.

Slavna direkcija pa nič ne misli na vse to. Mesto da bi število pismonošev pomnožila, je začela vporabljati pismonoše za dostavljanje pokojnine raznim penzionistom. Za onega, ki opravlja to delo, mora drugi opravljati navadno službo, torej delati za dva.

In zdaj že en kričč nedostatek: dvorana za listonoše v higijeničnem pogledu. Vse tiste naprave za čiščenje zraka, ne koristijo čisto nič, ker je veliko premalo prostora, da morajo pismonoše skladati pisma na oknih. Če hočejo odpreti okno, da bi malo prezračili, pa jim preplh odnaša pisma in kvari zdravje. A če ne odpirajo, ni prestajati od smradu.

Po vsem tem vidite, da ne pretirujemo, ako pravimo, da so pismonoše pravi trpini.

„Škofu dr. Naglu v slovo.“ Razpravo pod tem naslovom, ki smo jo že avizirali, pričnemo priobčevati z jutranjo številko.

Ubogi Chiozza! Ko bi ta mogel vedeti, kake komedije iganjati danes nevredni epigoni radi nekdanjih njegovih poslopij, bi se gotovo pošteno nasmejal.

Tržška lahončice trese mrzlca vselej, ko jim je kak slovenski šaljivec pošepetal na uho o kakem nakupu ene ali druge laške hiše!

„Zeleni hrib“ so slano preplačali, da le niso Slovenci mogli razviti tam svoje narodno-gospodarske delavnosti.

Kadar bi kak Italijan rad dobro prodal kako hišo, mu ne treba nego, da „zaupa“ par prijateljem grozno novico, češ, Slovenci hočejo kupiti to in to hišo!

Tudi glede poslopij Chiozza so naši Lahoni v vednem trepetu! No, sedaj jih baje reši ultralaška zavarovalnica „Assicurazioni Generali“ s tem, da kupi to ogroženo hišvo! Dober tek! Saj je pri tem društvu lep kupček slovenskih grošev!

Otvoritev skupne Čitalnice: Slovanske Čitalnice in Češke Besede v Trstu, ki se bode vršila v nedeljo dne 13. t. m. ob 10.30 predp., obeta biti uprav redka slavnost dveh bratskih društev.

O Božiču ustanovilo se je mlado nadebudno društvo „Češka Beseda“ za tukaj bivajočo mnogobrojno češko kolonijo, ter se združilo v svrhu skupnega delovanja z našo staro Slavjansko Čitalnico. To združenje je že dosedaj prineslo lepega sadu. — V nedeljo pa se otvori novourejena skupna Čitalnica obeh bratskih društev: „Slavjanske Čitalnice“ in „Češke Besede“. (Slovanska Čitalnica imela je preje jako bomo čitalnico, katere nikakor ni odgovarjala zahtevam časa; imela je le najbolj potrebne slovanske in tujejezične časnike, v celem okrog 30 na številu.

Se združenjem se „Češka Beseda“ pa se je tudi na znotraj naša „Slavjanska Čitalnica“ pomladila in obe dve bratski društvi otvarjata veliko skupno čitalnico, na

katere smo lahko pred vso javnostjo ponosni. Kajti ta čitalnica bode obsegala nič manj nego 110 različnih časopisov in revij. Taka čitalnica, ustrežaje modernim zahtevam, bila je za Trst že davnaj za slovansko javnost živa potreba. Omenjamo še tu, da bode ta „mela bratski društvi“ sedaj izmed 110 časnikov in revij nič manj kot 35 dnevnikov. Posebno bogato bode sedaj Čitalnica založena s slovanskimi časniki in revijami. Skupna čitalnica obeh društev bo imela na razpolago vse važne slovenske, hrvatske, češke in srbske dnevniške in revije. — Obe dve društvi pa, kakor je iz tega razvidno, prinašata v svrhu te Čitalnice izvanredno mnogo denarnih žrtv. Z ozirom na vse to pozivljamo vso slovensko javnost, da izkaže Slavjanski Čitalnici in v prvi vrsti bratskemu društvu „Češki Besedi“ za njihovo izvanredno požrtvovalnost in delo svoje simpatije s tem, da pridejo v mnogobrojnem številu na slavnostno otvoritev skupne Čitalnice, kjer bodo razstavljeni občinstvu tudi na oglede liki v mali razstavi vsi ti mnogobrojni časniki in revije.

Ker „Slavjanska Čitalnica“ in „Češka Beseda“ tudi prostovoljno prepuščata svoje prostore mnogim narodnim društvom v svrhu njihovih zborovanj, nadejamo se, da bodo tudi ta društva častno zastopana na tej slavnostni otvoritvi.

O kmečkih uporih je sinoči predaval v „Delavskem domu“ g. Etbin Kristan iz Ljubljane. G. predavatelj je zbranim številnim poslušalcem v skoraj dveurnem govoru razložil vzroke, ki so doveli do kmečkih uporov; opisal nam je tedanje žalostne razmere slovenskega kmeta na kulturnem polju, ki so morale povzročiti one boje, znane pod imenom: kmečki upori. G. predavatelj se je dlje časa pomudil pri uporih iz leta 1503 in 1514—1516 ter nam s plastičnimi besedami predložil te gigantske borbe dveh razredov, ki so slednjič končale z žalostnim porazom kmetov pri Brežicah.

Zadnji kmečki upor iz leta 1576, ki je v ozki zvezi z našo reformacijo, je predavatelj omenil le mimogrede, ker bi ta boj radi svoje važnosti zaslužil, da se mu posveti posebno predavanje.

Za svoja velezanimiva izvajanja je gosp. predavatelj žel burno odobravanje, kar je navzoče občinstvo pokazalo z živahnim ploskanjem.

Prvi tržški letalni stroj. V dvorani v ulici S. Francesco št. 5 je izložen prvi letalni stroj Memo I, ki sta ga konstruirala brata Fano. Letalni stroj ostane razstavljen samo še danes do 5. ure popoldne. Potem ga pošljejo v Gorico, kjer se bodo vršili v 2—3 tednih letalni poskusi.

Priporočamo našim ljudem, da si ogledajo še danes tega zares čudnega in interesantnega ptiča.

Tržška mala kronika.

V obrambo. V mesecu decembru je hči Josipina, Antona Jangčica, ki je tedaj bival v ulici Montecchi št. 9, obbolela nekoliko na živcih, da so jo morali dati v bolnišnico kjer pa je ostala le en dan in se povrnila zopet domov. Tedaj pa so listi, in mej njimi tudi „Edinost“, prinesli vest, da je bila oni dan na Opčinah z nekim možkim. Sedaj pa smo izvedeli od zanesljive strani, da ta vest — ki bi mogla škodovati dobremu imenu imenovanega dekleta — ne odgovarja resnici, kar tu lojalno izjavljamo. Josipina je bila ves čas doma, kar morejo potrditi vsi hišni stanovalci in tudi zdravnik.

Samomor. Gospa Ida Černe, stanujoča v ul. Geppa št. 18, je predsinocnjem storila konec svojemu življenju s tem, da je izpila močno dozo karbolne kisline. — Vzrok samomora je baje pripisati nevrašteniji, na kateri je gospa trpela.

Goljufije srednješolskega abiturienta Minoli ponedeljek popoldne je bramovski stotnik v Zadru g. Battarra telegrafiral tukajšnji policiji, naj pozveduje, da-li se njegov brat Ivan, dijak na tukajšnji trgovski akademiji in stanujoč v ul. Gioachino Rossini št. 2, ne nahaja mesto tega v hotelu Moncenisio, kajti v drugem slučaju se mora skrivati tam neki goljuf. Policija je poizvedovala in je dognala, da je bil popoldne prejšnjega dne prišel k vratarju omenjenega hotela neki neznanec, ki ga je naprosil, naj za naslednji dan rezervira sobo za gospoda Ivana Battarra in naj sprejme eventualne dopise in pošiljatve, ki bi med tem prišle na naslov tega gospoda.

Policija je prežala na tega dozdevnega Ivana Battarra in res, dan potem se je prikazal vratarju hotela mladenič, ki je vprašal, da-li ni prišlo nič po pošti za gospoda Battarra. Seveda je bil takoj aretiran. Pred policijskim koncipistom dr. Modričem je rekel, da se imenuje Ivan Defranceschi, star 23 let, iz Zadra, stanujoč v ul. S. Caterina št. 2, abiturient zadrske gimnazije. Trdil je, da mu je dal neznan moč nalog, naj se poda v hotel Moncenisio, da bi tam povprašal po sobi in dan potem po pismih g. Battarra. — Do nadaljnjih pojasnitev so Defranceschija spravili v preiskovalni zapor.

Isti dan, ko je bil Defranceschi aretiran, je bil policiji dostavljen drug telegram iz Zadra in sicer od cesarskega svetnika Mazzocco, s katerim se je naprosilo policijo, naj aretirajo neznanega go-

ljuba, ki je pod imenom njegovega — Mazzocovega — sina, uradnika pri tukajšnji Riunione Adriatica di Sicurtà, telefiral v ponedeljek njemu — Mazzocco očetu — naj mu pošlje 100 kron v neki hotel Dossi (to ime je bilo vsaj razvidno iz brzojavke.)

Policija je tedaj dala poklicati Mazzocca, ki je rekel, da je imel tudi on v Zadru za sošolca nekega Ivana Defranceschija in da je istega pred dnevi srečal v Trstu. Toliko stotnik, kolikor cesarski svetnik nista poslala denarja, dozdevno zahtevanega od sinov, marveč sta naložila skupnemu prijatelju, naj poizveduje.

Oba mladeniča sta kar ostrmela, ko sta izvedela o brzojavkah, s katerimi sta baje zaprosila denar. Defranceschi je torej jako težko osumljen na tej spretno inscenirani goljufiji.

Koledar in vreme. — Danes: Gregor I. pap. — Jutri: 5. postna (tiha) ned. Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Semtertia oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Naše gledališče.

V nedeljo vpizori naše gledališče eno izmed najlepših Anzengruberjevih iger „Samotno domačijo“, v kateri slika avtor s fino virtuosnostjo prešestno ljubavno življenje kmečkih fantov.

Tem potom izražam najtopleje hvaležnost na požrtvovalnem trudu ob priliki moje benefice: vsem velečenjenim damam, gg. pevcem, členom našega gledališča, odboru „Dramatičnega društva“, sploh vsem, ki so kakorsibodi pripomogli, da je moja benefica tako lepo uspela.

V najprijetnejšo radost mi je, da izrazim toplo zahvalo vsem cenjenim obiskovalcem našega gledališča, ki so se me o tej priliki toli blagohotno spominjali in me počastili toli mnogoštevilnim obiskom in vrednostnimi darili ter me s tem osrečili z dokazi blagohotne naklonjenosti.

Moja najpriskrnejša želja je danes, da bi si s svojim nadaljnjim delom za naše gledališče mogla ohraniti te simpatije tudi za bodoče.

Gusti Danilova.

Društvene vesti.

V nedeljo dne 13. t. m. vpizori Glasbeno društvo „Trst“ v Barkovljah burko s petjem v 3 dejanjih „Moč uniforme“, spisal J. Štoka, uglašil H. O. Vogrič. Začetek točno ob 4. uri popoldne, konec ob 7. uri zvečer. Pri predstavi sodeluje vojaški orkester 97. pešpolka. Vstopnina 60 stot. Vstopnice so v predprodaji pri društvenih odbornikih in v uradu N. D. O.

Akad. fer. dr. „Balkan“ priredi v nedeljo izlet v Trebiče. Zbirališče ob 2.30 pred „Nar. domom“. Tovariši, pridite vsi!

Podruž. dr. CM pri sv. Ivanu priredi v dvorani Nar. doma pri Sv. Ivanu jutri ob 4.30 pop. šaloigro v 3 dejanjih „Cigani“.

Podruž. družbe CM v Vrdeli ima v nedeljo 20. t. m. svoj redni občni zbor ob 4. pop. v prostorih Narodnega doma, v sredo 16. t. m. pa je ob 8.30 odborova seja. Načelnik.

Združena odbora društev Slavjanske Čitalnice in Češka Beseda poročata nam, da vabita sosebno častite slovenske dame, da pridejo v prav mnogobrojnem številu na to slavnostno zborovanje, ter v obče vse društvenike in prijatelje društva na to domačo slavnost.

Nar. del. organizacija.

Seja odbora skupine N. D. O. „Lloyd“. — Vabljeni so vsi odborniki namestniki in zaupniki skupine Lloydovega arsenala, da se udeležijo zelo važne seje, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v prostorih podružnice pri sv. Jakobu.

V nedeljo, dne 13. marca se vrši v Borštu javni shod N. D. O. Na dnevnem redu je poročilo o organizacijskem delovanju. Začetek ob 3.30 uri popoldne.

Predavanje N. D. O. v Škedenju. Danes v soboto, dne 12. t. m. bo predaval v Škedenju v dvorani „Gospodarskega društva“ dr. Ivan Rismondo o zanimivem predmetu: „Potovanje po Balkanu“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vabimo vse prijatelje in somišljenike, da se udeležijo tega predavanja.

DAROVL

Popravek. Včerajšnji izkaz za podružn. C. in M. na Greti treba popraviti v smislu, da je daroval mesto venca pok. Kotniku 10 K g. Matija Lavrenčič (in ne Amalija Lavrenčič 20 K.)

— Vesela družba v Škedenju zbrana v Kopru protestira proti nesramni „figuraci“ Cirilmetodariji s tem, da poklanja škedenj. podr. dar 5 K 20 stot. Neimenovana gospa dodala 1 K 20 stot.

Ista družba, vračajoča se, se je ustavila v neki gostilni na Skofiji in dobila na mizi Legine žigice. Obžalujoča, da se kaj takega trpi na slovenskih tleh, je zopet darovala 4 K 20 st.

G. Anton Cerkvenič daroval 4 K. — Živeli vrli rodoljubi!

V protest proti nečuvni podlosti, kakoršne je zmožen le kak prenapet mazač, so nabrali praški slov. visokošolci ob priliki promocije dr. a Iva Laha K 24 za možko podruž. CM v Trstu. — Denar hrani predsednik.

Gospodarstvo.

Trgovsko obrtna zadruga v Trstu. Kakor je razvidno iz priobčenega poročila, je dosegel ta naš najmlajši zavod zopet naveden vspeh. Nekaj pa nas pri pregledovanju bilance še posebno veseli: namreč varnost posojenega denarja. Tako čitamo pod postavko: predplačane obresti posojil za l. 1910 K 14.990.05, zaostale obresti posojil za l. 1909 pa le K 1017.69. Iz tega sledi, da ima zavod vrlo in previdno načelnništvo, ki vestno upravlja v oskrbo izročeni mu denar, ter da ima zavod jako redne plačevalce.

Ako primerjamo vspehe T. O. Z. vseh štirih poslovnih let, vidimo, da je zadruga imela:

V l. 1906 prometa K 1.274.584.81 in dobička K 1.119.90.

V l. 1907 prometa K 3.285.426.47 in dobička K 4.810.42.

V l. 1908 prometa K 5.604.738.11 in dobička K 8.648.32.

V l. 1909 prometa K 6.914.217.05 in dobička K 12.965.48.

O tem lepem in stalnem napredovanju pač ni potreba izgubljati besed, ker že številke dovolj jasno pričajo o bodočnosti zavoda, če se sme iz minolosti sklepati na prihodnost.

Trgovsko-obrtna zadruga si je pa v teh letih zbrala tudi lepa rezervna fonda. Tako znaša oni za eventuelne izgube K 9.732.05, splošni pa K 9.457.25, torej oba skupaj čez K 19.000.—, ne računaje zneska, ki pride od lanskega čistega dobička v rezervni fond.

Pri vsem tem pa je „Trgovsko-obrtna zadruga“ stala vedno v prvih vrstah glede podpiranja naših kulturnih in človekoljubnih zavodov. Tako je že dosedaj dala za prihodnjo trgovsko šolo vsega skupaj K 4.839.29. Dramatičnemu društvu K 500.— in „Dijaškemu podpornemu društvu“ K 100.— Kaj letos odloči občni zbor za narodne namene, nam pa še ni znano.

Najbolj pomembno in velezaslužno delo pa je storila T. O. Z. takrat, ko je popolnoma iz lastne inicijative in vkljuba mnogim zaprekom kupila znani hiši na v. Stadion in na v. Acquedotto, ter tako preskrbela prostore do sedaj samo za našo ljudsko, a potem tudi za trgovsko šolo.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes v soboto 12. t. m. od 9—12 predp.

Steklene omare, ponočne omare, chiffoniers, popolni umivalnik z mramornato ploščo in ogledalom za dve osebi, stolice, mize, steklene omare za pisarne, postelja, mize za prodajalne, stolice brez naslonjala, blagajna št. 2, étagers, pisalni stroj, stenska ura, slike, table za naslove, ponočna luč, viseča svetiljka, ogledalo, mali umivalnik.

Od 3—6 popol. Gramofoni, plošče velike in male, pečati, črnilo za pečate, svetilke in zvonci za bicikle, traki za pisalne stroje.

Veliki Kinematograf

„Colosseo“

Ul. Rossetti 4, vogal Giotto.

Soboto 12. in nedeljo 13. marca

- I. Poplava na Francoskem (zadnja serija trdke Pathé Freres, po resnici).
- II. NA LOVU (velikansko umetniško delo)
- III. Komični prizor.

I. prostori št. 30; Otrci in voljki 20.
II. prostori št. 20; Otrci in voljki 10.

Podpisana priporoča svojo dobroznano gostilno

„Pri stari broskvi“ v ulici Belvedere št. 17, kjer toči najboljši KRAŠKI TERAN istrsko črno in vipavsko belo vino. Domača kuhinja. Postreže ob vsaki uri s miznimi in gorkimi jedili. Postrežba točna. — Cene zmerno.

Za obilen obisk se priporoča udana
Josefina Fišer gostilničarka.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo št. 2

priporoča slavnomu občinstvu
svojo mizarnico.
Indolnje vsakovrstne, tudi
NAJFINEJŠE POHIŠTVO

MODERNO POHIŠTVO

TRST

ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOCAL ULICE V. BELLINI

PETER JERAJ

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

namazna slavoemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh. Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi blagostmi posebno za čaj; ima razne fine vina in likerje v butalkah in fine desertne bombone. Sprejema narčila za vsakovrstne torte, krokanje itd., kakor tudi vsake predmete za vsakega. Na tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Prino očam se za obil- in obisk z odli n m spošt vanjem Vinko Škerk

Velika klobučarna G. Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

Gostilna Al Belvedere

ul. Belvedere št. 37
toči najboljša
bela in črna vlp. in črna dalm. vina.

Domača kuhinja, gorka in mrzla jedila vedno na GENE ZMERNE — razpolago. POSTREŽBA TOČNA. Za obilen obisk se priporoča Vekoslav Rebek.

PRODAJALNICA SLANINE

IVAN SUBAN, TRST
ulica della Caserma št. 13.

TOČ SE IZVRŠNO DRE-HERJEVO IVO vedno sveže

Prodajam tudi izvrstne praške in graške gnjati, krajsko in štajersko perutnino, dunajske in krajske klobase ter raznovrsten sir in salame.

Izvrsten zajutrek.

Svoji k svojim! Odlikovana krojačnica Cene zmerno!

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

: Izvršuje vsakovrstne obleke :

najnovije mode (od 50 Kron naprej) in vsakovrstne uniforme.

Naročbe se izvršijo točno Delo solidno

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - V/A MALCANTON - TRST

Tržaški grafični zavod
(Stallimento grafico Tricestino)
Trst, Piazza della Borsa 13.

Kupujte gramofone in plošče

— samo v največji primorski zalogi —

Tržaški graf. zavod

(Stallimento grafico Tricestino)

TRST, Piazza della Borsa št. 13

Plošče s slovenskimi, hrvatskimi, italijanskimi in nemškimi komadi v ogr. izberi
Pošiljanje na deželo.
Plačevanje na obroke.

Da se je ta čili zavod udeležil tudi nakupa hotela Griljan, kar naše nasprotnike seveda zopet grozno jezi, je pa itak vsem znano.

Želimo torej temu krepko razvijajočemu se zavodu tudi vnaprej najboljših uspehov — v korist našega naroda ob sinjem jadranskem morju!

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. — Skoro da bi bili pozabili, da je pred leti delovala med nami s hvalevrednimi uspehi moška podružnica sv. CM. Bila je menda prva na Krašu ki nas je vzgajala k narodni porzvovalnosti, ki je vzbujala v nas smisel za narodno-obrambeno delo. S ponosom bi lahko danes zrla na svoje sadove, da je ni zadela katastrofa in jo pritisnila k tlom za celih 10 let. — Ni se več ganila, spala je trdno nemoteno. Nihče se ji ni upal bližati, prepsala je celo sežanski „vihar“, ki je danes mladane polegel. Vedno bolj umevno in naravno se je zdelo njeno spanje — in bati se je bilo, da zaspi za vedno.

A k sreči so zaveli drugi vetrovi. Začeli so se oglašati nezadovoljneži, ki so smatrali za brezvesten zločin, ako bi naši šolski družbi odtežali toliko stotakov le radi grde malomarnosti nekaterikov. Zahitevali so vedno glasneje, naj se enkrat vzdrami in živi, ko jej vendar ne manjka življenjskih sil.

Pomagalo je. Moška podružnica sežanska se je otrsela težkih okov, v katere je bila vklejana, vstala je z železno voljo in in trdnim sklepom, da bo zastavljala vse svoje moči v ojačenje in procvit njene majke — naše prekornostne šolske družbe. Desetim suhim letom naj bi sledilo vsaj toliko rodovitnih!

Oživetje naše podružnice je bilo najboljši odgovor podlim napadom na Ciril-Metodovo družbo. V protest proti „Slovenčevci“, „Cirilmetodariji“ nabralo se je med členi takoj prve dni podružničnega preropenja nad 50 K. Podružnica pa bo štela v kratkem okoli 100 udov. — Pač najboljši dokaz, kako potrebna je bila!

Podružnični odbor obrnil se je do večine domačih korporacij z vabilom in prošnjo, da pristopijo same k družbenemu obrambnemu skladu, ali da prispevajo k istemu v področju podružnice. Prvo se je odzvalo pevsko društvo „Zorislava“, ki je na svojem obnem zboru pristopilo obrambnemu skladu z deležem 200 K. S tem je „Zorislava“, pokazala, da umeva pomen narodno-obrambenega dela in da hoče tudi v tem pogledu prednjačiti sežanskim društvom. Čast jej in hvala!

Tudi od slavnega županstva, „Okrajne posojilnice in hranilnice“ ter „Čitalnice“ pričakuje se z gotovostjo sličnih — večjih ali manjših prispevkov.

Slavno županstvo je že pokazalo, kako se najvrednejše spominja dragih ranjkih. Mesto venca na grob pokojnemu dru Oster-tagu poklonilo je podružnici 20 K. — Naj bi našlo mnogo posnemovalcev!

Opaziti je že sedaj, kako blagodejen je konkurenčni vpliv moške podružnice na njeno žensko posestrino — in obratno. Najboljše posledice za glavno družbo so neizogibne — kar konstatiramo s posebnim veseljem.

Moška podružnica sv. Cirila in Metodaja ima v Sežani toliko in tako krepkih življenjskih moči, kakor malokje. Res je, da bo treba graditi znova, kar bi bilo moralo biti že dozidano, a to nas ne straši. Tudi oni, ki so že davno zagrepli vse ideale, ki zrejo na nas z nekakim sarkastičnim pomilovanjem, ki morda mrzijo podružnico že iz prirojenih jim osebno-strankarskih nagibov, se ne bojimo. Tudi brez njih se da izhajati!

Sežanci! Ne dajmo se begati od nikogar, pokazimo, da se zavedamo svojih dolžnosti do domovine in svojcev — in naj ne bo niti enega med nami, ki bi ne bil ud naše moške podružnice! S pozitivnim delom in žrtvami dosežemo mnogo!

Vesti iz Istre.

Predavanje. N. D. O. priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih „Konsumnega društva“ v Dolini javno predavanje. Delavci iz Doline in sosednjih vasi! Udeležite se takih koristnih sestankov, ker le z izobrazbo smemo pričakovati boljših časov!

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

Službo dobi takoj služkinja, ki govori slovensko, nemško in ki je zmožna kuhinjskih opravil. Naslov Edinost. 600

Kontorist, absolvent praške trg. akademije, vešč slovenske, hrvaške, nemške in deloma češke, išče s 1. aprilom primerne službe. Oglasila se prosa na upravnistvo tega lista 989

Gospodična 17 let stara ki je dovršila trg. šolo v Gradcu, zmožna slovenskega in nemškega jezika, strojepljiva in stenografija, želi doiti službo za kontoristinja. Ponudbe na ins. oddelku Edinosti pod št. 998.

Išče se mladenko za skladišče jaje, Farneto 12, dvorišče. 405

Dve veliki sobi s kuhinjo in vodo v kuhinji so oddati takoj poštenu družini. Ulica dei Fabbri št. 1, prvo nadstropje, vrata št. 8. 777

400 vrtnic rumenih, belih in rdečih po 20 vinarjev komad ima na prodaj Josip Čehron, posestnik, Ribenberk. 390

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica B. Ivedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizaraka dela.

Pisarniškega vajenca v starosti 15. do 17 let išče Dr. Josip Wilfan, odvetnik v Trstu. Nastop takoj. 402

Proda se hišica z vrtom v Rojanu št. 80. 403

Priporočila se trgovcem mlaj na vodo z steno za otroke. Površniki, močne jope, kožubi in arnih paletov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremotljivi plašči (pristo angleški). Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča **Marije ud. Salarini** Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra

Veliki izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožubi in arnih paletov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremotljivi plašči (pristo angleški). Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Izključno edini slovenski gostilničar ki toči najboljše vino!

Kdor gleda svoje zdravje, mora iti v gostilno **J. Leban, ul. Salice, Trst** pod stopnicami, kjer toči dobro vipavsko po 72-64 stotink liter. Litrsko po 64—56 stotink liter. Za obilen obisk se al. občinstvu priporoča J. LEBAN.

Premierl & Jančar Ljubljana, Dunajska cesta št. 20

: Lastni izdelki oljnatih : barv, lakov, firnežev : in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudninskih barv. : Barv za umetnike. Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. : Točna postrežba : Cene nizke. : Za obilna naročila se priporoča **Premierl & Jančar** trgovina oljnatih barv na : drobno in debelo. :

Stanovanje v Škorklji (za vojaško bolnišnico)

3 sobe, 1 sobica in kos vrta. V hiši voda in plin. (730 kron brez vode in plina) — odda se v najem s 24. avgustom

Naslov pove INSER. ODD. EDINOSTI.

V ulico Barriera vecchia št. 20

je bilo prepeljano vse blago iz prodajalne ulice Campanile. Razun tega se nabavi veliko zalogo moških oblek za sezono. Na primer

stane popolna moška obleka 12 kron.

V zalogi se dobi tudi perilo, zefir za srajce, nogovice, spodnja krila, predpasniki, prti, prtiči, obrisalke, bluže itd. NB. Hlače za delo po 1-80 K

: in vse drugo blago po zelo ugodnih cenah. :

Avt. civilni zemljemerec **Kristjan Pertot** ima svojo pisarno v Trstu v ulici della Caserma št. 5, II. nadstropje. Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

V Dutovljah se prodaja dne 14. t. m. na dražbi pod ugodnimi pogoji hiša z vrtom ter ledenica, 15 minut od železniške postaje, jako pripravna za gostinjsko obrt. Sobe za letovščarje. Več se poizve pri Dr. Rumerju, notarju v Sežani. 334

Umetni : fotografični atelje pri sv. Jakbu - TRST. pri sv. Jakobu - TRST. ulica Rivo št. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23

TELEFON št. 513

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderel, umetne roke in noge, borge, ključni pas, elastični pas in nogavice, elektroterapične priprave, aparati za inhalacije.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurška zdravstva. Fotografske in gum. in novejšega blaga.

V krojačnici Amalija Podgornik Trst, ulica Farneto št. 40

odlikovani z diplomo na razstavi malih obrti, izvršujejo se obleke za gospe in sicer po zadnjih uzorcih in pariškem kroju. Paletots, Bleuses in plesne obleke. Cene zmerne. S. rejamejo se gospice v poduk proti mali odškodnini.

Izvršuje vs. kovrstna brušenja

Rodolfo Botteri brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezilnih predmetov, britev, škarij, nožev vseh velikosti. Vajence, ki hodi po hišah, nosi devizo s svojim imenom.

izborna in očno po nizkih cenah

Ugodna prilika!

V veliki, fini žganjarni

na trgu pred Narodnim domom št. 1

(vogal ulice Ghega) je na razpolago VELIKI IZBOR

najfinejšega ruma

Asti Spumante, Refošk zagrebški Po

linkovac in Sokol - P. e. n. r. s. : Ruse

po najzmernejših cenah.

Prihranite pri nakupu

koles in živalskih strojev mnogo denarja, ako direktno naročiš od 30 let obstoječe esapitne tvrdke

RUNDBAKIN, Dunaj III. Weissgärberstr. 58/6.

Kolesa z vs. garancijo od K 1-16 naprej

(s prostim t. kom)

Pneum. gume (Mandel) K 4, 5, 6, 7.

Prva najstarejša

Mirodilnica

v sv. Ivanu pri Trstu

priporoča svojo veliko zalogo barv, čepičev, firnežev, zamaskov iz gumija za celjenje; žvepla in modre galice, viriola, živinskega redilnega praška in živinski prašek za tek Bogata zaloga šip in cementa portland itd.

Ivan Camauli.

Giacomo Monaro

urar in dragotinar v Trstu, ulica della Guardia 22

VELIKA IZBEKA SREBRNIH IN ZLATIH PREDMETOV. — POPRAVE IN NAROČILA SE IZVRŠUJEJO PO NAJZMERNEJŠIH CENAH.

Kupuje se zlato in srebro.

Ivan Godina

stavbni klepar

TRST - ulica Scussa št. 3 - TRST

Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela

: kakor n. pr. s. a. b. n. pomorska in obrtna. :

Poprave iz bandona cinka, medena, bakra itd.

se izvršujejo točno in solidno.

KOPELI IN SESALKE PO NAROČITU. - Prada

kuhinjskih in kmetij kih potrebščin i. t. d.

vse to po najnižjih cenah.

!Emporij!

„ALLA MODA TRIESTINA“

Trst - ulica Farneto št. 4.

ODPRLA SE JE NOVA "PRODAJALNICA

maifakturnega blaga

ter blaga vsake vrste, konfekcionirana, kakor tudi drobnarije. Lastna izdelovalnica. Krojačnica za ženske izdelke.

Veliko iznenađenje!

!! Cela oprema za neveste zastonj !!

Se priporoča tvrdka BORSATTI & Co

Posestniki pisalnih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravam

ter želi obraniti pisalni stroj v popolnem redu in

brezhibnem stanu naj ne zamudi naročiti se

za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisalnih

strojev, s čimer se zjamči stroj za neomejen čas

in trajno delovanje. CENA K 1- na mesec za stroj

Alfred Zubiček, Trst

Corso št. 23, prvo nadstropje.

(Popravljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov

barv, trakov itd. itd.)

Hotel International :

v Tržiču (Monfalcone)

se odda takoj v najem

pod jako ugodnimi pogoji.

Hotel je novo zgrajen, ima 30 mehlova-

nih sob, ugodno lego v bližini postaje.

Promet se v Tržiču velikansko razvija.

Tako, da je sprtno in vestnemu hotelirju zasigurana o-

bra ekzistencija. Znanje slov. in nemšk ga

jezika je neobhodno potrebno. Ponudbe

sprejema lastnik hotela :

IVAN PERIC, velepos.

Tržič (Monfalcone)

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

izraven Restavracije Cooperativa ex Hackert

prodaja na mesečne ali tedenske

obroke obleke in površnike za

moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ol v pritličju ampak v

prv m nadstropju